

OTVORENO PISMO

Predsedniče Tadiću, Gradonačelniče Đilasu, Ministre kulture Markoviću i budući filantropi Srbije.

KULTURA i UMETNICI u SRBIJI su BESKUĆNICI

Međunarodna izložba "Berlinska soba" (Berliner Zimmer), u organizaciji Gete Instituta i Makedonskog muzeja iz Soluna na svom putešestvju kroz nekoliko prestonica: Solun, Bukurešt, Sarajevo, biće prikazana i u Zagrebu, Plovdivu, Tirani, Beču, Berlinu..., otvorena je u Beogradu 16. februara ove godine u paviljonu "Cvijeta Zuzorić" i trajaće do 11. marta. Na izložbi su radovi poznatih umetnika koji žive u Berlinu, a poreklom su iz Albanije, BiH, Hrvatske, Rumunije, Austrije, Grčke, Turske, Bugarske i Srbije.

Bilo je hladno, užasno hladno u prostorijama paviljona "Cvijeta Zuzorić". Kustoskinja izložbe Brigit Hofmajster i nas nekoliko umetnika smo prilikom postavljanja izložbe osećali da prsti i uši crvene, pa plave, usta cvokću, umetnički radovi počinju da se krive i vitopere! Pet dana postavke ove međunarodne(!) izložbe neću zaboraviti, smrзли i porazboljevali smo se!
Zbog čega?

Zato što država Srbija i grad Beograd dozvoljavaju da paviljon "Cvijeta Zuzorić" propada: nema grajanje, prokišnjava, memla, truli prozori, vrata, krov, malter pada sa zidova? Strahota! Prilikom postavke izložbe kao da sam bio vraćen u 1982. kada sam poslednji put tu izlagao i dobio nagradu Oktobarskog salona. Sve je kao nekad, isti čučavac, pisaća mašina "Olimpija". Zar je moguće da ULUS (suorganizator izložbe u Beogradu), sa više hiljada umetnika-članova, doslovno preživljava u ovim uslovima. Zar je moguće da likovna umetnost, kraljica vizuelne kulture, propada u (savremenoj i evropskoj) Srbiji? Zar je moguće da esnaf koji je izvajao Pobjednika, Vuka, Karađorđa, Teslu... trune na Kalemegdanu u srcu Beograda.

Zato što su već godinama zatvoreni(!) Narodni muzej, Muzej savremene umetnosti, Muzej grada Beograda! Predsednik, Gradonačelnik i Ministar hoće "u Evropu" bez (svoje!) Evrope: istorijskog, savremenog i gradskog Muzeja. Pa kako ući u Evropu ako ne postojiš?

Zato što je u Predsednikovim i Gradonačelnikovim ministarstvima oduvek podmazivan književni i filmski lobi. U redu, strašno sam sretan što su renovirani Muzej kinoteke i Narodna biblioteka, sačuvane stare knjige i filmovi. No jel to sve što Predsednik, Gradonačelnik i Ministar mogu da pokažu, te dokažu da su bar deo geografske Evrope? Znao, ostali Evropljani ne mogu čitati knjige, a ni gledati filmove bez prevoda, za likovnu umetnost ne treba prevod. Predsednik, Gradonačelnik i Ministar iz manjkavosti likovne kulture ne prepoznaju umetnike dugoročne(!) ambasadore po svetu: Marina Abramović, Tanja Ostojić, Raša Todorović, Milica Tomić, Destil Marković...

Zato što je, pored svih zatvorenih muzeja, ukinut i otkup umetničkih dela! Otkup je bio jedna vrsta pomoći umetnicima da prežive, da nastave, **jer u Srbiji nije** moguće živeti od prodaje umetničkih dela, tržište ne postoji, novopečeni bogataši (potencijalni filantropi) nisu još na nivou da podržavaju savremenu umetnost. Pitam se, kako bi kulturna javnost reagovala kada bi bio ukinut Filmski centar ili Fond za otkup knjiga?

Zato što mi je krivo. Evo baš sad u februaru, u Frankfurtu je svečano otvoren Gradski muzej. Pored (kao uvek) malo državnih sredstava (kojih ni u Nemačkoj nema dovoljno) učestvovao je veliki broj darodavaca i većim svotama novca pomogli su da se obnovi ovaj muzej. Pored angažovanja rukovodećih ljudi iz Simensa i Mercedesa, lično se angažovao i šef Dojče Banke Jozef Akerman sa velikom sumom novca, te svojim primerom(!) povukao i druge da pomognu ovaj muzej. Kada će u Srbiji biti moguće da neko od bankara, novobogataša, ministara, lično i ličnim sredstvima dobrovoljno priloži deo svog imućstva za savremenu umetnost, pomogne neku kuću kulture, plati za farbanje zidova, zamenu čučavca, mašine za kucanje, popravku grejanja... a da se ne osećaju da im neko otima pare, već da budu ponosni što svojim **udelom stvaraju i podižu kulturu u Srbiji?** Zalagati se za savremenu umetnost je ponos, prestiž, prisutnost u Evropi (i zašto da ne) dobra i besplatna(!) reklama. Ulagati u savremenu umetnost znači već sada biti u Evropskoj zajednici.

Ako imate nameru da posetite ovu izložbu, obucite bunde i ponesite grejalice - iz protesta!

Milovan Destil Marković
Berlin, 02.03.2012